

den öfvertygelsen, att de ej förtjena aktning. *Känna, hysa f. för någon. Anse, behandla någon med f. Visa någon tecken af silt f. Fatta f. för någon. Hysa f. för lasten, för list och ränker. Utsätta sig för det allmänna f.-et.* Har sammansättningen: Sjelförakt. — 2) Känsla, som innebär, att man anser person eller sak alltför obetydliga att förtjena någon uppmärksamhet. *Denne motståndare är så obetydlig, att han blott väcker mitt f. Hysa, känna f. för rikedom, världslig storhet och ära.* (Fam.) *Förnämt f.*, härrörande af förnämt stolthet. *Beakta något med förnämt f.* Hit hörer sammansättningen: Verldsförakt. — *Syn.* Missaktning, Vanvördnad. — 3) Frånvaro af all fruktan för något, som dock i allmänhet väcker en sådan känsla. *F. för döden, för tyrannens hot.* Bildar sammansättningen: Dödsförakt. [-agt.]

FÖRAKTA, föräakta, v. a. 1. Känna förakt (i alla bem.) för någon eller något. a) *F. den lastfulle, lasten, dåligheten hos människor.* — b) *Man bör icke f. de fattiga, de olyckliga. Detta råd är icke att f. F. lifvet.* — *Syn.* Ringa akta, Ringa skatta, Missakta, Försmå. — c) *F. döden, farorna, tyrannens hot.* — *Syn.* Trotsa, Bjuda trots.

FÖRAKTANDE, n. 4. Omständigheten, att någon eller något föraktas. *Denne fiendes, faras f. kan hafva till följd; att . . .*

FÖRAKTARE, m. 5. En, som föraktar. — Bildar sammansättningen: Verldsföraktare.

FÖRAKTELIG, m. fl., se *Föraktlig*.

FÖRAKTFULL, a. 2. Som innehär, utvisar mycket förakt. *En f. min, blick, åtbörd.* — *Syn.* Föraktlig.

FÖRAKTLIG, a. 2. 1) Som förtjenar förakt (bem. 1). *En f. människa. Intrigen är alltid f. — Syn.* Förkastlig, Lumpen, Dålig, Usel. — 2) Som röjer, utvisar, tillkännagifver förakt (i alla bem.). *F. min, blick, åtbörd. Dessa f-a ord kunde han ej smälla.*

FÖRAKTLIGHET, f. 3. Egenskapen att vara föraktlig. a) *En persons f. F-en af hans uppförande.* — b) *F-en af dessa ord retade den eljest saktmodige mannen.*

FÖRAKTLIGT, adv. På ett föraktligt sätt, med förakt. *F. tala om, blicka på någon. F. yttra sig om något.*

FÖRÄLTMÄNLIGA, förälmänliga, v. a. 1. Göra allmänlig. — Nytt ord, bildadt efter tyskan. Brukas stundom i litterär stil.

FÖRÄNDE, n. 4. Handlingen, då man för; händelsen, omständigheten, att något föres (se *Föra*, bem. 1, 2, 3, 4, 6, 9 o. 10). 1) *Sädens f. till torget. Varors f. in eller ut ur landet.* — 2) *En fanas, ett baners f.* — 3) *Handens f. till munnen.* — 4) *En förbrytares f. i fångelse.* — 6) *Skeppets f. är anförtrodd åt hr N.* — 9) *Vapens f. Värjans f.* — 10) *En rättegångs f. Regeringens f. i ett land.*

FÖRÄNDLIGA, förännliga, v. a. 1. Göra andlig, gifva andlig egenskap. — Nytt ord, lånat ifrån tyskan och ännu föga nyttjadt, mest i religiös och filosofisk stil. — *Förändligande*, n. 4.

FÖRÄNDRA, förändra, v. a. 1. (gam.) Se *Förändra*.

FÖRÄNKRA, föränngkra, v. a. 1. 1) Fastgöra (fartyg) med ankare (bem. 1). — 2) (byggnadsk.) Förbinda (murar o. s. v.) med ankare (bem. 2). — *Föränkrande*, n. 4. o. *Föränkring*, f. 2.

FÖRÄNLEDA, förännledda o. förännledda, v. a. 2. Gifva anledning till. *Små orsaker f. ofta stora händelser. Detta f-ledde regeringen till anställande af undersökning. Händelsen f-ledde mig att fråga, huru dermed förhöll sig.* — *Syn.* Medföra, Orsaka, Verka, Åstadkomma; Föränlåta, Beveka, Förmå.

FÖRÄNLEDANDE, n. 4. Anlednings gifvande. *Det skedde efter hans f.*

FÖRÄNLÅTA, förännlåta, v. a. 3. (höjes som *Låta*) Gifva anledning till. *Denna omständighet f-lät mig att fråga. Finna sig f-låten till att . . .* *Syn.* Föränledda, Beveka, Förmå. — *Föränlåtande*, n. 4.

FÖRÄNSTÄLTA, förännställa, v. a. 1. Göra anstalt om. *F. ett sammanträde. F. afskickandet af ett bud.* — *Syn.* Se *Anställa*.

FÖRÄNSTALTANDE, n. 4. Handlingen, då man föranstaltar; händelsen, omständigheten, att något föranstaltas. *Det har skett på, genom hans f. Efter f. af en sammankomst.* — *Syn.* Anstaltande om, Tillställande.

FÖRÄNSTALTARE, m. 3. En, som föranstaltar.

FÖRÄNSTALTNING, f. 2. 1) Se *Föranstaltande*. — 2) (föga brukl.) Se *Anstalt*.

FÖRÄRBETA, förärrbeta, v. a. 1. Genom arbete göra (råämne, naturalster) användbart för vissa behof. *F. trä, marmor, jern. F. ull till kläde.* — *Syn.* Bearbeta. — *F. sig*, v. r. Anstränga sig för mycket med arbete. — *F. Förärbetande*, n. 4. o. *Förärbetning*, f. 2.

FÖRÄRBETE, förärrbete, n. 4. Förberedande arbete. — Nytt ord, lånat ifrån tyskan.

FÖRÄRE, m. 5. 1) En, som förer (se *Föra*, bem. 1, 2 o. 4). Förekommer mest i sammansättningar, såsom: *Standar-, Baner-, Fan-, Räkningsförare*, m. fl. — 2) Se *Furir*. — 3) (jäg.) Pålitlig, äldre hund, som på jagt leder de yngre hundarna.

FÖRARGA, förärrga, v. a. 1. 1) Väcka vrede, harm, förtret hos någon. *Han f-de mig till den grad, att jag så när hade förgripit mig på honom. Detta trotsiga svar f-de honom på det högsta.* — Brukas ofta impersonelt, t. ex.: *Det f-r mig att se honom alltfjemt gå och lättjas. Det kan icke annat än f. en människa, då man blir så illa bemött.* — *Syn.* Förtreta, Vredga, Förbittra, Uppreta, Harma, Förtörna. — 2) Väcka harm, såsom stridande mot religion, seder och anständighet. *Detta förakt för all anständighet f-de alla de närvarande.* — *Syn.* Skandalisera. — *F. sig*, v. r. o. *F-s*, v. d. 1) Blifva eller vara intagen af vrede, harm, förtret. *Det är icke värdt att f. sig öfver ett lapprå. F. sig på någon. Du kan ej tro, hvad han f-r sig öfver det tillstånd af ovarsamhet, hvare han blifvit försatt.* — *Syn.* Förtreta sig, Förtretas, Vredgas, Harmas, Förtörnas. — 2) Känna harm öfver något, som strider emot religion, seder, anständighet. *Alla f-des öfver hans förargliga beteende.* — Part. pass. *F-d* brukas nästan adjektivt i bem. af: *Vred, ond, uppbragt*, t. ex.: *Hon är högst f. på mig, för det att . . .* *Han är i dag f.*

FÖRARGELIG, se *Förarglig*.

FÖRARGELSE, f. 3. 1) Vrede (i lägre grad). *Väcka f. hos någon. Döm om min f., när han nekade för sanningen. Min f. var stor öfver detta oförskämde tilltag. Till min stora f., blef hela saken om intet. Åstadkomma f. mellan två personer, göra dem förargade på*